

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

Γράφει και επιμελείται η Ανθή Πέτσα-Σαββίδου

Οι δρόμοι, όπως και οι ζωές των συγχωριανών χώρισαν με την προσφυγιά. Οι ίδιοι σκορπίστηκαν όπως τα φύλλα σκορπίζουν με τη πνοή του ανέμου. Ξανασμίγουν, αραιά και που σε κάποια γιορτή, σε γάμο, κηδεία ή μνημόσυνο ή σε κάποια εκδήλωση.

Όλοι όμως οι άνθρωποι της Κυθρέας έχουν τη θέση τους στις θύμψεις και στα βιώματα της ανέμελης και «γεμάτης» ζωής στον τόπο μας... πόσο μάλλον στις σελίδες του περιοδικού που έχει επίκεντρο τον άνθρωπο της Κυθρέας και που θέλει μέσα από αυτές τις σελίδες του να τους εγκλωβίσει για πάντα... για να τους γνωρίσουν μέσα από τις σελίδες τους αυτοί που θα έλθουν μετά από μας. Για να ξέρουν τις ρίζες τους, την καταγωγή τους...

Πάνος Λαμπρίας

1.2.1953-5.1.2011

Ο νέος χρόνος βρήκε το Νέο Χωρίο Κυθρέας να πενθεί ένα από τα καλύτερα παιδιά του. Τον Πάνο Λαμπρία, γιο του Ανδρέα Λαμπρία και της Ελένης Τελεβάντου και αδελφό του Κωστάκη, της Ρένας (Θράσου) και του Σταύρου, που έφυγε στα 57 του χρόνια, στις 5.1.2011.

Σε ηλικία 15 χρόνων ο Πάνος έφυγε για σπουδές με υποτροφία της ΠΕΚ στη Γεωργική Σχολή Θεσσαλονίκης. Με υποτροφία και πάλι συνέχισε τις σπουδές του στη Φιλαδέλφεια των Ηνωμένων Πολιτειών. Πτυχιούχος Γεωπόνος παραμένει εκεί και δραστηριοποιείται σε συλλόγους και οργανώσεις Ελλήνων και Κυπρίων. Όμως η αγάπη του για τον τόπο του δεν τον αφήνει ήσυχο. Έρχεται στην Κύπρο και παντρεύεται την Ελένη Σάντη. Επιστρέφουν στην Αμερική και συνεχίζουν μαζί τη ζωή τους, για να καταλήξουν και πάλι μετά από μερικά χρόνια πίσω στα πατρία εδάφη, με την κόρη τους.

Όμως η αγάπη του για τον τόπο του δεν τον αφήνει ήσυχο. Έρχεται στην Κύπρο και παντρεύεται την Ελένη Σάντη. Επιστρέφουν στην Αμερική και συνεχίζουν μαζί τη ζωή τους, για να καταλήξουν και πάλι μετά από μερικά χρόνια πίσω στα πατρία εδάφη, με την κόρη τους.

Γράφει γι' αυτόν στα «Νεκρολούλουδα – Αυτά που δεν σου είπαμε» η Ξαδέλφη του Λένια Λαμπρία-Ζαβρού: *Απλός, καταδεκτικός, ταπεινός, πρόσχαρος, ευγενικός, ανιδιοτελής, καθοσυνάτος, διακριτικός και αξιοπρεπής, είναι λίγα από τα επίθετα που μπορούν να σε αντιπροσωπεύουν, αγαπημένε μου ξάδελφε. Χωρίς έχθρα και μίσος για κανένα. Μόνο αγάπη, αγάπη για όλους... Και ξαφνικά κτυπά την πόρτα σου η επάρατη νόσος. Ο καρκίνος. Αγωνία, εξετάσεις, χημειοθεραπείες, νοσοκομεία, ογκολογικό. Και εδώ, αγαπημένε μου ξάδελφε, έδωσε το παρόν του πάλι το μεγαλείο της άδοξης ψυχής σου. Ξεπέρασε τα όρια της ανθρώπινης αντοχής, με υπομονή και ανεκτικότητα στον πόνο και η διακριτικότητά σου πέρα από κάθε λογική. Νοιαζόσουν για τους γύρω σου,*

μην τυχόν και τους στενοχωρήσεις και ζητούσες συγγνώμη... 'Ηξερες πως ο αγώνας ήταν άνισος. Η θέλησή σου όμως να βγεις νικητής ήταν μεγάλη. Κάποτε λύγιζες, πόσο ανθρωπινό είναι αυτό. Η μελαγχολία, η απαισιοδοξία, η θλίψη και πολλήs φορές η σιωπή και η αρνητική σκέψη, ζωγραφίζονταν στο πρόσωπό σου και μετά από λίγο εξαφανίζονταν όταν εσύ σπκωνόσουν, πολεμούσες και πίστευες, ναι μέσα σου το πίστευες αυτό, ότι και σήμερα γίνονται θαύματα. Και είχες πολλούς λόγους να θέλεις να νικήσεις, όπως μας έλεγες, μα πάνω από όλα για την κόρη σου που υπεραγαπούσες και λάτρευες...»

Στο καλό αγαπημένε Πάνο...

(αφιερωμένο από τον ξάδελφό του Χρίστο Μ. Λαμπρία)

Γεύση πικρή αφήνει, Πάνο,
το φευγιό σου
Η θύμηση της γλυκύτητάς σου
δροσίζει τις ψυχές μας.
Αδιαμαρτύρητα, αγόγγυστα
έδωκες την άνιση προδομένη μάχη
Αλύγιστος, θαρραλέος
αντάξις των αντρειωμένων.
Δίχως παράπονο, χωρίς μεμψιμοιρίες,
όπως ταιριάζει στους γενναίους.
Η ανάμνηση της καλοσύνης σου
μαθακώνει τις καρδιές μας.
Καλοτάξιδος να 'ναι, Πάνο,
ο πηγαϊμός σου...

Τάκης Παπαζαχαρίου

1.2.1934 - 9.1.2011

του Μιχαήλ Ανδρέου,
προέδρου του Σωματείου «ΟΙ ΧΥΤΡΟΙ» Κυθρέας

Ο Τάκης Παπαζαχαρίου από την Συρκανιά Κυθρέας γεννήθηκε την 1.2.1934 σε χωριό της Πιτσιλιάς, όπου υπηρετούσε (στο Δασονομείο) ο πατέρας του, Ζαχαρίας Κασαρτίδης, το γένος Πετάση και μετέπειτα ο ιερέας Παπαζαχαρίας της Συρκανιάς Κυθρέας. Μητέρα του η Αγάθη το γένος Χ'Μοιραίου. Αδέλφια του οι: Ξένια, Ελένη, Πολυδώρα, Γιάννης και οι αείμνηστοι Νίκος και Ανδρέας. Αφού τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο της Χαρδακιώτισσας, φοίτησε για ένα χρόνο στην Τέρρα Σάντα Λευκωσίας και ακολούθως στην Αγγλική Σχολή.

Μετά την αποφοίτησή του από την Αγγλική Σχολή, προσελήφθη από τις Αγγλικές Βάσεις και πρώτα υπηρέτησε στο Σουέζ και ακολούθως στις Αγγλικές Βάσεις στην Κύπρο.

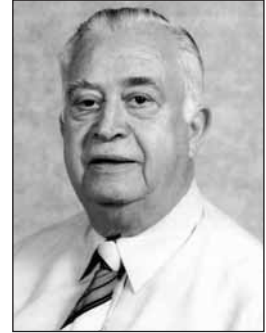
Από νωρίς κατετάγη στις τάξεις της ΕΟΚΑ και υπηρετούσε την πατρίδα με ζήλο και αυταπάρνηση. Προδόθηκε και συνελήφθη από τους Άγγλους στο γραφείο του και ενεκλείσθη πρώτα στα Κρατητήρια Πύλλας και έπειτα στα Κρατητήρια Κοκκινοτριμιθιάς απ' όπου και απελύθη όταν υπεγράφη η ρύση του Κυπριακού μαζί με όλους τους συγκρατούμενους του.

Μετά την απελευθέρωσή του προσελήφθη στην Αρχή Ηλεκτρισμού και εργάστηκε μέχρι την αφυπηρέτησή του.

Παντρεύτηκε τη Λένια Κ. Πετρίδη (Κακό) από την Κάτω Κυθρέα και απέκτησαν δύο παιδιά, τη Μιράντα και το Ζαχαρία.

Πέθανε στις 9.1.2011 και η κηδεία του έγινε στον Ιερό Ναό Αποστόλου Βαρνάβα στη Δασούπολη, η δε ταφή στο Κοιμητήριο Καϊμακλίου.

Επικήδειο εξεφώνησε ο αγωνιστής εξάδελφος του, Πρόεδρος των Συνδέσμων Αγωνιστών 1955-1959, κ. Θάσος Σοφοκλέους.

Πέπα Ιωσήφ Φραγκούδη

Η Πέπα Ιωσήφ Φραγκούδη γεννήθηκε στην Κυθρέα από γονείς τον Παλαικυθρίτη Κώστα Γιωρκαλητή (Τσαγγάρη) και μητέρα την Κυθρεώτισσα Κατίνα Γιώρκου Γιωρκαλητή. Αδέλφια της ο Γιωρκαλητής, ο Σίμος, ο Ανδρέας, ο Μιχαήλας, ο Νίκος και η Ανθή.

Παντρεύτηκε τον Ιωσήφ (Φάκη) Φραγκούδη και απέκτησαν 4 παιδιά. Τον Κωστάκη, πρώην Δήμαρχο Κυθρέας, τον Δημήτρη, τη Βάσω (Πόλυ Ιωάννου) και την Κάτια (Ντένις Μπαγύ). Κατοικούσαν στο Σαράγειο, στο δρόμο προς την Καμάρα.

Στο πρόσωπό της διέκρινες δυναμισμό και αυτοπεποίθηση αληθιά και πείσμα να μην υποκύψει στις δυσκολίες της ζωής. Προστατευτική για τα παιδιά της, αγαπημένη και αφοσιωμένη στην οικογένεια και στα μικρότερα αδέλφια της τα οποία καμάρωνε.

Δούλεψε, πάληψε, τα κατάφερε... Να δει τα παιδιά της ευτυχισμένα με δικές τους οικογένειες. Να πάρει στα χέρια της 6 εγγόνια και 3 δισέγγονα.

Άφησε την τελευταία της πνοή στις 14.1.2011 σε ηλικία 79 χρόνων.

Κλεάνθης Παπαβασιλείου

10.9.1940-12.2.2011

Το Σάββατο, 12.2.2011 έφυγε ο Κλεάνθης Παπαβασιλείου σε ηλικία 70 χρόνων. Μεγαλωμένος στην Κυθρέα από γονείς τον Γεώργιο Παπαβασιλείου και μητέρα την Άννα Παπαβασιλείου, το γένος Κοηλιού. Αδέλφια του ο γνωστός στους Κυθρεώτες πάτερ Ανδρέας, η Μαίρη Πρατζιώτη και ο Βάσος.

Γράφει γι' αυτόν η γυναίκα του Μάρω: *«Μεγάλωσε ζώντας έντονα την παιδική του ηλικία μέσα στη φύση και στους δρόμους της Κυθρέας. Με το ειδικό σφύριγμα ξετρύπωνε και γέμιζε το καλάθι του «καούρους» στον Κεφαλόβρυσο. Με το τραγούδι του Λαζάρου γέμιζε το καλάθι του αυγά... Αυτά έμειναν πίσω, όταν μετακόμισε η οικογένεια στη Λευκωσία. Κουβάλησε όμως στην ψυχή και στο μυαλό του όλη την Κυθρέα».*

Από πολύ μικρή ηλικία δεν σταμάτησε ποτέ να εργάζεται παράλληλα με το σχολείο, για να συμβάλει στα έξοδα της οικογένειάς του. Η επαγγελματική του σταδιοδρομία μετά την αποφοίτησή του από το Κολλέγιο, ξεκίνησε ως γραμματέας και στη συνέχεια ως μέλος της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας. Αφυπηρέτησε όμως πρόωρα με το βαθμό του Αξιωματικού, λόγω ασθένειας.

Άνθρωπος της Εκκλησίας ο Κλεάνθης με παππού και αδελφό στην υπηρεσία της, αγαπούσε όλο τον κόσμο, για να επανέλθω δε στα ίδια τα λόγια της γυναίκας του *«είχε αγάπη για όλο τον κόσμο, και αυτό είναι αληθινό. Και όταν είχε προβλήματα υγείας (που ήταν τόσα πολλά), ουδέποτε γκρίνιαζε, αλλά πάντοτε έλεγε: Είμαι μια χαρά. Καλύτερα δεν γίνεται, ήταν η χαρακτηριστική του φράση, μέχρι την ώρα που έφυγε.*

Έφυγε γελαστός, όπως ήταν σ' όλη του τη ζωή...».

Γαλήτεια Αθανάση Πέτσα

1920-2011

Στο δικό μου μυαλό και στη δική μου αντίληψη η έννοια «πλήρης» ζωή δεν μπορεί παρά να περιλαμβάνει την ευτυχία να έχεις γύρω σου, στις τελευταίες στιγμές της ζωής σου, τα αγαπημένα σου πρόσωπα. Να έχεις στο προσκέφαλό σου τον άνδρα, τα παιδιά, τα εγγόνια, τα δισέγγονα. Και να εγκαταλείπεις τα εγκόσμια, ανώδυνα, ανεπαίσχυντα, ειρηνικά. Και να έχεις σταθμούς στη διαδρομή σου σημαντικούς. Ευχάριστους και δυσάρεστους. Και να στέκεσαι όρθιος μπρο-

στά στην απώλεια αγαπημένων προσώπων: της Ειρηνούλης, της μάνας, του πατέρα Αριστείδη, του Ζήνωνα. Να φεύγεις με αξιοπρέπεια, αρχόντισσα, σίγουρη ότι πρόσφερες όσο μπορούσες και όπως μπορούσες...

Έτσι ακριβώς έφυγε η Γαλήτεια Αθανάση Πέτσα. Στα 91 της χρόνια. Μεγάλο Σάββατο, 23 του Απρίλη 2011, μια μέρα προτού κτυπήσουν χαρμόсуна οι καμπάνες για την Ανάσταση. Μια χρονική περίοδο που οι ουρανοί είναι ανοικτοί για να δεκτούν τους διαληκτούς του Θεού.

Η Γαλήτεια, κόρη της Εθπινίκης (Φοινίκης) Στεφανίδη από τους Αγίους Ομοιοηγητές και του Αριστείδη Παπαγαβριήλ από την Συρκανιά της Κυθρέας, παντρεύτηκε τον Χρυσιδιώτη δάσκαλο Αθανάση Χατζηπετρή Πέτσα και κατοίκησαν στη Λευκωσία.

Έκαμαν δύο παιδιά, τον γιατρό-καρδιολόγο Ανδρέα που παντρεύτηκε την Ζωούλα Λ. Παπασάββα και την δικηγόρο πρώην Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Κική Πάνου Κουτουρούση. Ευτύχησε να χαρεί 4 εγγόνια και 3 δισέγγονα.

Μεγαλωμένη στους Αγίους Ομοιοηγητές μετά το δημοτικό σχολείο φοίτησε στο Παγκύπριο Γυμνάσιο. Με μάνα δασκάλα, γαλουχήθηκε και καλλιέργησε τις αρετές της αγάπης, της φιλευσπλαχνίας, της αλληλοβοήθειας και της αγάπης προς τον συνάνθρωπο. Μια προσφορά ήταν όλη η ζωή της αγαπημένη μας θείας. Στη στενή οικογένειά της, σε εμάς τους συγγενείς, στην κοινότητα των Αγίων Ομοιοηγητών στην εκκλησία της ενορίας, στην Φιλόπτωχο Αγίων Ομοιοηγητών.

Ήταν για μας η «χωραΐτισσα» θεία μας που ερχόταν στο χωριό να μας επισκεφθεί με το σπιτικό κατεΐφι και τον μπακλαβά της, με τα καλούδια της. Το αποκούμπι μας. Με μια ικανότητα και προθυμία στο να ανταποκρίνεται σε ό,τι της ζητούσαμε...

Στο καλό, θεία μου...

Νίκη Ορφανίδου

8.10.1917 - 27.4.2011

Σε σύντομο χρονικό διάστημα από την εκδημία του συζύγου της Γιάννη έφυγε στις 27.4.2011 σε ηλικία 94 χρόνων, η Αγαθονίκη, για μας η Νίκη, Γιάννη Ορφανίδη. Κόρη του Νικόλα Κοηλιού (Κκόλα) και της Μαρίτσας Περδίου, της 88χρονης το 1974 τυφλής γιαγιάς που οι Τούρκοι οδήγησαν μαζί με την κόρη και το γαμπρό της περπατητούς από το σπίτι τους στην Καμάρα της Κυθρέας στη Βώνη.

Για να ζήσουν εκεί μαζί με τους άλλους εγκλωβισμένους τρεις σκληρούς μήνες. Να ζήσουν στο έπακρο την τουρκική θηριωδία, να βιώσουν φόνους, άγριους ξυλοδαρμούς, και καταρράκωση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Και να επιστρέψουν ύστερα στις ελεύθερες περιοχές. Να επουλώσουν τις πληγές τους και να χαίρονται τα τρία τους αγόρια, το Λουκά, το Νίκο και τον Στέλιο, άριστα αποκαταστημένα και κοινωνικά και επαγγελματικά καταξιωμένα. Και να χαίρονται με τις επιτυχίες και τις χαρές τους. Μαζί μέχρι το τέλος. Που τους βρήκε σε διάστημα ενός χρόνου. Για να τους ενώσει και πάηι στα περιβόλια του ουρανού όπου ουκ έστι πόνος, ου λύπη, ου στεναγμός, αηλιά ζωή ατελειότητας».

Αδελφία της η Μυροφόρα Νικολάτζη Κανικλίδη, ο Παναγιώτης, ο Γιάγκος, ο Μιχαήλης, ο Κύπρος (αγνοούμενος), ο Χριστάκης, η Δοξούηηα (Ευδοκία) Ανδρέα Κόκκινου και η Αγνή Ιάκωβου Μαζαράκη.

Στην κηδεία της που έγινε στις 29.4.2011 στον ιερό ναό Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης ο γιος της Νίκος αποχαιρέτησε τη μητέρα του λέγοντας:

«Καθώς αποχαιρετούμε σήμερα τη μητέρα μας, καθώς την κατευοδώνουμε στον άηλο τόπο, στον τόπο της γαλήνης και της χαράς, στον τόπο της Αναστάσεως, σκέφτομαι πόσο τυχεροί υπήρξαμε, που την είχαμε μητέρα. Πόσο τυχεροί είμαστε ακόμα, που μας την έδωσε ο Θεός όλα αυτά τα χρόνια. Πλήρης ημερών φεύγει τώρα η μητέρα μας, μες στη χαρά της Αναστάσεως. Μέσα στη λάμψη και το φως του Κυρίου. Εορταστικά. Κι αυτό κι αν είναι χάρη και δωρεά.

Κι έτσι εορταστικά και χαρμόсуна και ορθοδόξως την αποχαιρετούμε. Κι έτσι την κατευοδώνουμε και την προπέμπουμε τη μητέρα μας. Κρατάμε την αγάπη και τη φροντίδα της και την στοργή της. Όσα μας έδωσε. Με στερήσεις πολλής και βάσανα, σ' εκείνους τους δύσκολους καιρούς. Μαζί της αποχαιρετούμε κι ένα ολόκληρο κόσμο. Τον κόσμο της Κυθρέας. Της αγαπημένης μας Κυθρέας, με τους ανθούς και τη δροσιά της και την ωραιότητα της. Τη μαγεία της.

Σκέφτομαι, τώρα που φεύγει η μητέρα, τα χαρωπά της τραγουδία. Έτσι μια χαρωπή φωνή έβγαине από το στόμα της μάνας μας, η μάνα μου ξανά και ξανά, παρόηο που είχε περιπέσει μέσα στη λήθη, εντούτοις μας ταξίδευε σ' αηηοτινούς χρόνους κι εμείς ταξιδεύαμε μαζί της. Με μια φωνή σχεδόν παιδική τραγουδούσε ξαφνικά η μητέρα μας, κι ας είχε περάσει πια τα ενενήντα. Έτσι την ακούγαμε να μας τραγουδά, σπαράγματα θυμόταν πια η μάνα μου, κομμάτια κι αποσπάσματα, έηλεγε τα ίδια ξανά και ξανά, ξεκινώντας πάηι από την αρχή, πριν προηάβει να τα τελειώσει, βυθισμένη στα τοπία της λήθης.

Τώρα, την κατευοδώνουμε στους δρόμους του ουρανού, κι η μητέρα ταξιδεύει,

«Μέσα στα χαρωπά τραγούδια του ύπνου
 και στα τραγούδια του κάμπου
 και στα τραγούδια του βουνού
 φεύγει πρωΐ
 τα πρόσωπα ολόλαμπρα
 μαζί και τα τραγούδια
 ύμνοι και χαρές την συνοδεύουν
 εκεί στο θόλο τ' ουρανού.
 Έτσι ταξιδεύει η μητέρα
 με δάφνες και μυρσίνια
 και σχίνα του βουνού
 και αημιρό νερό
 τραγούδια παντού και χαρές
 όπως φεύγει η πόλη
 όπως αποδημεί η Κυθρέα
 στον ύπνο της...»

Έτσι, κι εμείς, μ' εκείνα τα χαρωπά της τραγούδια την αποχαιρετούμε τη μητέρα μας, που τώρα βρίσκεται στα τοπία του φωτός, μαζί με τον πατέρα μας, που έφυγε πρώτος, δεν έκλεισε καν ένας χρόνος, για να την περιμένει, για να την υποδεχθεί στα τοπία του ουρανού. Για να την φροντίζει, όπως έκανε πάντα, με μια αφοσίωση και μια τρυφερότητα».

Λούηλα Κρίστου

18.5.2011

Την Τετάρτη, 18.5.2011, άφησε μια Κυθρεώτισσα έφυγε σε ηλικία 83 χρόνων, χωρίς η επιστροφή στο χωριό και στο σπίτι της να γίνει πραγματικότητα.

Η Λούηλα Κρίστου, η Λούηλα του Παντελή, όπως εμείς την ξέραμε στην Κυθρέα. Γεννημένη στην Κυθρέα από γονείς τον Παντελή Θεοδώρου από το Έξω Μετόχι και μητέρα την Ρεβέκκα Γιαννάκη. Το ζευγάρι είχε άφησε τέσσερα παιδιά, τον Γιάννη και τον Κυριάκο, την Άννα (Γιαλλιούρη) και τον Θεόδωρο. Κατοικούσαν στην ενορία της Αγίας Μαρίας, στα σπίτια του Λογιότατου - πίσω από την εκκλησία της Αγίας Μαρίας, όπου και ο μεγάλος Πλάτανος της Φανερωμένης.

Στο δρόμο μας από και προς το Δημοτικό Σχολείο της Τούμπας πάντα περνούσαμε από αυτό το σπίτι. Στεκόμαστε για λίγο να χαζέψουμε τον αδελφό της Θεόδωρο να κατασκευάζει έπιπλα στο εργαστήριό του και τη Λούηλα να κάθεται έξω

στο στενό δίπλο από το πεñεκανιό, τις πιο πολλήες φορές συντροφεύοντας τον αδελφό της.

Όταν παντρεύτηκε κατοίκησαν μαζί με τον άντρα της στη νέα γειτονιά που άρχισε να δημιουργείται σιγά-σιγά στην περιοχή του Γυμνασίου Κυθρέας.

Νίκος Μάντης 15.10.1918-19.5.2011

Μάν μήνα, στις 19, διάηξε να μας φύγει ο δάσκαλος. Πλήρης ημερών, στα 92 του χρόνια, ορθός, με πλήρη διαύγεια πνεύματος και με αξιοπρέπεια, ύστερα από ολιγοήμερη παραμονή στο Νοσοκομείο Λευκωσίας.

Ήταν ο μεγαλύτερος από τα 8 παιδιά της οικογένειας του Κωστή Νικόηα Μάντη και της Εηενίτσας Μιχάηη Κέκκου: Νίκος, Μιχάηης, Ανδρέας, Λυγία, Τάκης, Φάκης, Γιωρκαηηής και Αντωνάκης τα οκτώ παιδιά τους στη σειρά, χώρια ο Παναγιώτης και ο Σωτήρης που πέθαναν μικροί.

Μετά το Δημοτικό της Κυθρέας φοίτησε στο Παγκύπριο Γυμνάσιο και στο Διδασκαηικό Κοηηέγιο Μόρφου, καταφέρνοντας έτσι να εκπληρώσει την επιθυμία του να γίνει δάσκαλος. Και από τότε άρχισε η διδασκαηική πορεία του από τη Μηηία της Αμμοχώστου όπου πρωτοδιορίστηκε μέχρι το Δημοτικό Σχοηείο Φανερωμένης, το τέρμα, στα πρώτα χρόνια της προσφυγιάς. Για την προσφορά του στην παιδεία τιμήηηκε σε ειδική τεηητη μαζί με άλλους 5 εκπαιδευτικούς από τον Όμιηο Γυναικών Κυθρέας στις 2 Απριηίου 2010.

Κάνοντας πολλούς ενδιάμεσους σταημούς, (ανάμεσά τους και η Κυθρέα) πάντα σε «υποφερτή», για να μην επηρεαστεί η οικογένεια, ακτίνα δράσης. Παραβηήποντας πως αυτή του η προσήηωση στην οικογένεια του στοίχιζε προαγωγές. Για τον Νίκο ήταν ψηηά γράμματα. Πάνω από όηα η οικογένεια!

Νυμφεύτηκε το 1948 την Παναγιώτα Ζαμπακίδη και κατοίκησαν στην γειτονιά της Καμάρας. Απέκτησαν 2 παιδιά, τον Χρίστο που παντρεύτηκε την Άννα Τσιακκή και τον Κώστα που παντρεύτηκε την Πηνελόηη Αηηνοδώρου από την Πάφο.

Τα τραγικά γεηονότα του 1974 σημάδεψαν ανεξίτηηα τη μετέπειτα ζωή του. Μαζί με άλλους Κυθρεώτες και περιχωρίτες, εγκηωβισμένους στη Βώνη, βίωσε την αγριότητα και βαναυσότητα του κατακτηηή. Αηηά παράηηηηα βοήηησε ως συνδευτικός κρικός με τις γνώσεις του στα Αγγηικά στην επικοινωνία μεταξύ των εγκηωβισμένων, των εκπροσώπων του Ο.Η.Ε. και του Ερυθρού Σταυρού. Γι' αυτό και ήταν από τους τεηηευταίους, μαζί με την «Πέπα» του που οι Τούρκοι άφησαν εηεύθερους.

Αμνησικάκος, ειλικρινής, υπομονετικός. Τα τελευταία χρόνια του τα πέρασε ήρεμα και ευτυχισμένα στο σπίτι του στο Πλάτυ Αγλαντζιάς στη Λευκωσία απολαμβάνοντας τα παιδιά και τα τέσσερα εγγόνια του. Και θυμόταν. Την Κυθρέα, τα σχολεία που πέρασε, τους φίλους, τη ζωή του. Εξιστορούσε.... Και κρεμόσουν από το στόμα του.

Από τον «θείό μου τον Νίκο» όπως τον αποκαλούσα, κρατάω το μόνιμο χαμόγελό του, τις ευχάριστες συνομιλίες, τα δίστιχα που είχε πάντα έτοιμα στο στόμα του μόλις τον χαιρετούσα.

Συγγνώμη, θείε Νίκο, που δεν προηόβαμε να καταγράψουμε τα δίστιχά σου που ήθελες να μου εμπιστευτείς!

Κούληης Χαραλάμπος

Επικήδειος του Μιχαήλ Ανδρέου,
προέδρου του Σωματείου «ΟΙ ΧΥΤΡΟΙ» Κυθρέας

«Πολύκλαιστε φίλε, Κούληη Χαραλάμπος,

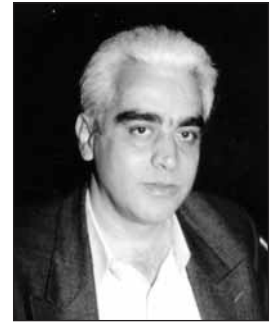
δραστήριε συνεργάτη στο Διοικητικό Συμβούλιο του Προσφυγικού Σωματείου «ΟΙ ΧΥΤΡΟΙ» Κυθραίας, Δημοτική Σύμβουλη του κατεχόμενου Δήμου της γενέτειράς σου σκληραβωμένης Κυθραίας, Εκκλησιαστική Επίτροπε της Εκκλησίας της Παναγίας Χαρδακιωτίσσης Κυθραίας, αγνέ πατριώτη, γνήσιε Κυθραιώτη και καλή Οικογενειάρχη,

Εμείς, αδελφια, συγγενείς και φίλοι συγχωριανοί και γνωστοί, μαζευτήκαμε σήμερα στον πάνσεπτο Ιερό Ναό της Παναγίας Ευαγγελίστριας για να ενώσουμε τις ευχές μας με τον ψαημωδό της Εκκλησίας να είναι «Μακαρία η οδός η πορεύει σήμερα, ότι πτοιμάσθη σοι τόπος αναπαύσεως», αληθά και να καταθέσουμε τα ρουλούδια της αγάπης μας, να σου δώσουμε τον τελευταίο ασπασμό και να σου απευθύνουμε το ύστατο χαιρέ.

Αγαπημένε μας Κούληη,

Γεννήθηκες πριν από 58 χρόνια στη Χαρδακιώτισσα της Κυθραίας. Έμαθες τα πρώτα γράμματα στο Δημοτικό σχολείο της γειτονιάς σου και από πολύ νωρίς φοιτούσες και στο άλλο σχολείο που ηγόταν «Αθητικός Σύλλογος Κυθραίας ΟΙ ΧΥΤΡΟΙ», από όπου αποφοίτησες με άριστα, λαμβάνοντας τις βάσεις και τα εφόδια για τη μελλοντική σου κοινωνική δράση.

Σπούδασες σε Σχολή δευτεροβάθμιας εκπαίδευση και ως νέος πια κατατάγηκες στην Εθνική Φρουρά και τον Ιούλιο του 1974 βρέθηκες στην Κερύνεια πολεμώντας τους Τούρκους Εισβολείς και υπερασπιζόμενος τα Ιερά Χώματα της προδομένης Κύπρου μας. Στη συνέχεια μετά τις σπουδές του στην Αγγλία, επέστρεψες στη μισή Κύπρο μακριά από την αγαπημένη σου Κυθραία, όπου εργάστηκες για λίγο στον ιδιωτικό τομέα και ακολούθως δημιούργησες τη δική σου επιχείρηση.

Παντρεύτηκες την Κίκα από τη Γιαλούσα με την οποία αποκτήσατε δυο παιδιά, την Άντρεα και το Σώτο, που τους μεγάλωσες, τους σπούδασες και ήσουν πανευτυχής και περήφανος γι' αυτούς.

Πρωτοστάτησες, αξέχαστε Κούληλη, στην επαναδραστηριοποίηση του αγαπημένου σου Σωματείου «ΟΙ ΧΥΤΡΟΙ» Κυθραίας στην προφυγιά και συνέβαλεις τα μέγιστα στο να πετύχουμε τους στόχους μας, που δεν είναι άηλοι από τη διατήρηση της μνήμης της κατεχόμενης Κυθραίας μας και η μεταλαμπάδευση στη νεολαία μας της φλόγας της επιστροφής σ' αυτήν. 31 χρόνια εργάστηκες σκληρά με ζήλο και ειλικρίνεια μαζί με το υπόλοιπο Δ.Σ. και πετύχαμε εκείνο που ήσουν περήφανος,.. την αναγνώριση του Σωματείου μας από τον κόσμο μας, γιατί με τη συλλογική μας δουλειά το καταστήσαμε Φάρο Φωτεινό και έπαληξη αγώνα για επιστροφή στις πατρογονικές μας εστίες.

Υπηρετήσες για τους ίδιους σκοπούς επί σειράν ετών ως μέλος του Δημοτικού Συμβουλίου της Κατεχόμενης Κυθραίας μας, που πιστεύω ότι ο Δήμαρχος μας κ. Μιχαλάκης Σάββα θα μας αναφέρει στην ομιλία του που ακολουθεί.

Δέχθηκες με ευχαρίστηση το διορισμό σου ως Επίτροπος της εκκλησίας της Παναγίας μας που τόσο αγαπούσες, σεβόσουν και τιμούσες πάντοτε.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Προσφυγικού μας Σωματείου «ΟΙ ΧΥΤΡΟΙ» Κυθραίας στο άκουσμα του θανάτου σου με βαθειά θλίψη συνήλθε και αποφάσισε μεταξύ άλλων να παρευρεθεί σύσσωμο στην κηδεία σου και ο Πρόεδρος του να συλληπηθεί εκ μέρους όλην την οικογένειά σου, να καταθέσει τα λουλούδια της αγάπης τους και να εκφωνήσει επικήδειον λόγιο.

Αιωνία σου η μνήμη, αγαπημένε και αξέχαστε Κούληλη. Ας είναι ελαφρύ το χώμα της προσφυγιάς που θα σε σκεπάσει σε λίγο. Να είσαι βέβαιος ότι πάντοτε θα σε θεωρούμε παρόντα στις συνεδριάσεις μας, γιατί η φωτογραφία σου που θα είναι αναρτημένη στην αίθουσα συνεδριάσεων θα μας θυμίζει το καθήκον μας προς το Σωματείο και την Κατεχόμενη Κυθραία.

Καλό ταξίδι, αγαπημένε μας και καλή αντάμωση.»

Στον αείμνηστο Κούληλη Χαραλάμπους

Του Στυλιανού Γ. Πετάση, ταξίαρχου ε.α.

*Έφυες τζιαι εφτώσινεν η Χαρτατζιώτισσά μας
μαυρίσασιν τα σπίθκια μας οι στράτες τα στενά μας.*

*Τζεικάς στην Παλληουρκώτισσα εφάκκαν η καμπάνα
εν άντεξα τουν το κακόν τζιαι ρούθηκα το κλάμαν.*

*Λυπητερά-λυπητερά εφάκκαν η καμπάνα
τζ' έκλαιεν τζιαι οδύρετουν η ακριβή σου μάνα.*

*Πού άφηκες τους κόπους σου τα Δημαρχιακά μας
πού τα επιτροπάτα σου στους Χύτρους στον αθλητισμόν
στην μιάλην εκκλησιάν μας;*

*Ήσουν στη γνώμη ξόπρωτος μάλαμαν τζιαι χρυσάφιν
ο Χάρος σε εφθόνησεν τζιαι το κακόν αμμάτιν.*

*Πού φήννεις την αρφούηηα σου τζιαι τ' αξιώματά σου
την μάνα σου την ακριβήν, γεναίκαν σου, τον αδελφόν,
τζιαι τα καλή παιθικιά σου;*

*Ήσουν ηεβέντης, Κούηηη μας, γενναίον παηηηκάριν
στον Κουτσοβέντη στο βουνό πολέμας σαν λιοντάριν.*

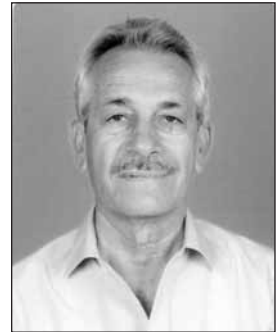
*Επήες στον Παράδεισο παντοτινά να μείνεις
τζ' εμείς ούηηηοι φωνάζουμην «Αιώνια σου η μνήμη»!*

Κηεόπας Αδαμίδης

1938 - 2011

Ένας άριστος οικογενειάρχης, ένας άνθρωπος χαμηλών τόνων, ειλικρινής, αμνησίκacos, εγκατέλειψε το μάταιο κόσμο ύστερα από σύντομη, κατά μέτωπο, πάλη με την καταραμένη ασθένεια. Που ύπουηια, χωρίς να δώσει «παράταση» χρόνου, του έκοψε ανεηήητα το νήμα της ζωής στις 26 Ιουνίου 2011...

Ο Κηεόπας Αδαμίδης γεννήηηκε το 1938 στην συνοικία του Αγίου Ανδρονίκου, στο γραφικό και «μοναδικό» εκείνο σπίτι που ο δρόμος προς την Τούμπα και τις πάνω γειτονιές περνούσε από μέσα του. Που εμείς μικροί σαν είμαστε αποηαμβάναμε να περνούμε κάτω από το σπίτι-γεφύρι...

Γονείς του ο Κυριάκος Αδαμίδης και η Αντιγόνη Κηεόπα. Παιδί πολυμεηούς οικογένειας με άηηα 6 αδελφια: Τούηηα (Καιρουν), Μηηίτσα (Σοηομωνίδου), Ανδρέα, Σταυρούηηα (Τίφα), Αδάμο – Μίκκο και Μάρω Αποστόηου.

Σε ηηικία μόηηις 21 χρόνων παντρεύηηκε την Ανθούηα Ανδρέου από την Θεοτόκου όπου και κατοίκησαν. Από το γάμο τους απέκτησαν 2 παιδιά, την Άντρη και τον Σάββα. Τα παιδιά του παντρεύηηκαν, του έκαμαν εγγόνια, τα εγγόνια παντρεύηηκαν και του έκαμαν δισηέγγονα.

Ο Κηεόπας, πνεύμα ανήσυχο, αεικίνητος, δημιουργικός, άτομο που νοιαζόταν για το κοινωνικό σύνοηο, ηταν Αντιδήμαρχος Κυθρέας στην αμέσως προηγούμενη

πενταετία, ενώ για 20 χρόνια υπήρξε μέλος του Δημοτικού Συμβουλίου Κυθρέας. Όμως αυτή δεν ήταν η μοναδική προσφορά του στην κοινότητά μας. Υπηρέτησε για χρόνια τον συντεχνιακό κίνημα αθλητά και την ΑΕΚ Κυθρέας ως ποδοσφαιριστής και ως μέλος του διοικητικού της συμβουλίου.

Στην κηδεία του που έγινε στις 27.6.2011 στην κατάμεστη εκκλησία στον Άγιο Χαράλαμπο της Αυτοστέγασης Γερίου, τον νεκρό αποχαιρέτησε εκ μέρους του Σωματείου ΑΕΚ ο Πρόεδρος του ιατρός Ζαχαρίας Βασιλειάδης, ο οποίος, με πολλή συγκίνηση, αναφέρθηκε στην πολύτιμη προσφορά του εκλιπόντος τονίζοντας πως έχασε ένα από τους στενούς του συνεργάτες. Επικήδειο λόγο εκφώνησαν επίσης ο Δήμαρχος Κυθρέας και ο κος Ανδρέας Παπαγιάννης, εκπρόσωπος του ΑΚΕΛ Γερίου.

Γιασεμούλα Γεωργίου Κωνσταντή **14.8.1920-1.8.2011**

Ευγενέστατη, μειλίχια, διακριτική ως χαρακτήρας η Γιασεμούλα. Ήσυχη, σχεδόν «αόρατη» και απαραίτητη ήταν η ζωή της. Στρεφόταν γύρω από τα παιδιά, τον άνδρα, τα αδέλφια, το σπίτι της. Μια νοικοκυρά της Κυθρέας, ανάμεσα στις τόσες άλλες που για να «ξεμυτίσουν» από το σπίτι τους έπρεπε να υπάρχει «αποχρών» λόγος.

Το σπίτι της, ο κήπος με τα λουλούδια, το βασίλειό της... Μα πάνω από όλα η φροντίδα των παιδιών που απέκτησε με τον άνδρα της Γεώργιο Κωνσταντή. Τον Γιώργο του Κωνσταντή, τον γνωστό ιδιοκτήτη λεωφορείου της διαδρομής Κυθρέα-Λευκωσία. Μετά την προσφυγιά ο γιος και τα εγγόνια συνέχισαν το επάγγελμα του πατέρα τους και κατάφεραν να δημιουργήσουν αξιοζήλευτη επιχείρηση Λεωφορείων με το όνομα Georghiou Buses.

Από το γάμο της έκαμε 7 παιδιά στο σύνολο. Κωστάκη, Μάρκο, Ανδρέα, Μάριο, Σωτήρη, Χρυστάληλα και Μαρία.

Η Γιασεμούλα, κόρη του Μαρκαντώνη Γιασεμίδη και της Χρυσταλλούς από το Σαράγειο, είχε άλλες δύο αδελφές, τη Δέσποινα (Αριστόδημου Μαθαού), τη Γαλιάντεια (Ανδρέα Χατζηδημητρίου) και δύο αδελφούς, τον Κωστάκη και τον Κλεάνθη.

Πέθανε την 1^η του Αυγούστου 2011.

